

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ, ಪಶು ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೀದರ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕನ್ನಡ

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ
ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕ

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು

ಡಾ. ಜಿ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಜಿ. ವೀರಭದ್ರಗೌಡ

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪಶು ಶರೀರಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು
ಕಪಪಮೀವಿವಿ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿವರಗಳು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಹೆಸರು : _____

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ : _____

ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ : _____

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ

_____

_____

_____

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಅಧ್ಯಾಯ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ	
2.	ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ : ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ - ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ	
3.	ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ - ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ	
4.	ವಚನಗಳು : ಬಸವಣ್ಣ, ದೇಶೀಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯ, ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ.	
5.	ಕೀರ್ತನೆಗಳು : ಉದರ ವೈರಾಗ್ಯವಿದು - ಪುರಂದರದಾಸರು	
	ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ - ಕನಕದಾಸರು	
6.	ತತ್ವಪದ : ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣ ಬಾರವ್ವಾ - ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫ	
7.	ಜನಪದ ಗೀತೆ	
8.	ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ : ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ - ಡಿವಿಜಿ	
	ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ - ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ	
	ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿ - ಕುವೆಂಪು	
	ಅನ್ನದ ಋಣ - ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ	
	ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲ - ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್	
	ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನೇರಿ ಹೋದಾ - ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ	
	ನನ್ನ ಕವನ - ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ	
9.	ಕಥೆಗಳು : ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ - ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್	
	ಜನಪದ ಕಥೆ : ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಮರ - ಹಿ. ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ	

ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ನುಡಿ, ಭಾಷೆ

1. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಅ. ಈ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಕರ್ತೃಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	: ಆಂಡಯ್ಯ
ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ	: ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ
ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸ	: ಮುಪ್ಪಿನ ಪಡಕ್ಷರಯ್ಯ
ಗದುಗಿನ ಭಾರತ	: ಗದುಗಿನ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ/ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ
ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ	: ಚಾಮರಸ

ಆ. ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ:

1. ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯು ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಬಂದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
3. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

4. ತುರುಗೋಳು, ಊರಳಿವು, ಪೆಣ್ಣುಯ್ಯಲ್ಗಳೆಂದರೇನು?

5. ವೇಳವಡಿಚರೆಂದು ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?

6. ಮಾಸ್ತಿಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು ಯಾರು?

2. ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ : ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ – ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಅ. ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ರಾಜಮನೆತನದ ರಾಜಧಾನಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ರಾಜರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಕದಂಬರು	ಮಯೂರವರ್ಮ	ಬನವಾಸಿ (ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಬನವಾಸಿಯಾಗಿ ಹಾನಗಲ್ಲ, ಗೋವಾ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದವು).
ಗಂಗರು	ದಡಿಗ / ಕೊಂಗುಣೀವರ್ಮ	ಮೊದಲು ಕುವಲಾಳ (ಇಂದಿನ ಕೋಲಾರ) ನಂತರ ಶೀಪುರುಷನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲಕಾಡು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು.
ಚಾಲುಕ್ಯರು	ಒಂದನೆಯ ಪುಲಕೇಶಿ	ವಾತಾಪಿ ಇಂದಿನ ಬಾದಾಮಿ.
ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು	ದಂತಿದುರ್ಗ	ಮಾನ್ಯಖೇಡ
ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು	ಎರಡನೆಯ ತೈಲಪ	ಮಾನ್ಯಖೇಟ
ಕಲುಚುರ್ಯರು	ಇಮ್ಮಡಿ ಬಿಜ್ಜಳ	ಮಂಗಳವಾಡ. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಇಂದಿನ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ
ಹೊಯ್ಸಳರು	ಎರಡನೆಯ ನೃಪಕಾಮ	ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ ಇಂದಿನ ಹಳೆಬೀಡು
ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರು	ಒಂದನೆಯ ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಬುಕ್ಕರಾಯ	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆನೆಗುಂದಿಯಾಗಿತ್ತು. ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಇಂದಿನ ಹಂಪಿ.
ಮೈಸೂರು ಅರಸರು	ಆದಿ ಯದುರಾಯ ಒಡೆಯರ್	ಮೈಸೂರು

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

1. ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು?

2. ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ? ಯಾರು? ಯಾಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?

3. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಾವುದು?
4. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವು ಬಲ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವುವು?
5. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕನ್ನಡ ಪರಿಸರವು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಕಾರಣರಾದವರು ಯಾರು?
6. 1955ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಯಾರು?
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಆಂದೋಲನದ ಫಲ?
8. ಬಸವಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರು ಯಾರು?
9. ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಜರುಗಿತು? ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರಾಗಿದ್ದರು?

ಇ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆ — ಅಶೋಕಕುಮಾರ ರಂಜೇರೆ

ಅ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

1. ಹರಪ್ಪ ಮಹೆಂಜೊದಾರೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವರು ಯಾರು?
2. ಸನ್ನತಿಯು ಯಾವ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆಯಾಗಿತ್ತು?
3. ಮಹಾಭಾರತದ ಯಾವ ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಣಾಟ' ಎಂಬ ಪದ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ?
4. ಗಾಥಾ ಸಪ್ತಪತಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿದವರು ಯಾರು?
5. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾವ ಭಾಷಾವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ?
6. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ತಮಿಳಿನಷ್ಟೇ ಹಳತಾದದ್ದು ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದವರು ಯಾರು? ಮತ್ತು ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ?
7. ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯದಾದ ಶಾಸನ ಯಾವುದು?

ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

1. ವಚನಗಳು

— ಬಸವಣ್ಣ, ದೇಶೀಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯ, ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮುದ್ದಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಬಡಪಶು = ಅಶಕ್ತವಾದ ಪಶು, ದನ   ಪಶುಪತಿ = ಒಡೆಯ, ದೇವ

ತುಡುಗುಣಿ = ಕದ್ದು ಮೇಯುವ ದನ   ನಿರ್ಮಳ = ಶುದ್ಧ   ಸೈದಾನ = ಕೈದಾನ

ಪ್ರಸಾದ = ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ನೈವೇದ್ಯ, ವಚನಕಾರರು ಆಹಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರಸಾದ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸಾದಿ = ವಚನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಹಂತ.

ಘಟಿಸಬೇಕು = ಕೂಡಬೇಕು, ಸೇರಬೇಕು   ಲೇಪ = ಹಚ್ಚುವಿಕೆ, ಪೂಸು.

ಸಾವೆ = ಸಾಮೆ. ವಟಾಣೆ = ಬಟಾಣೆ. ಈಳೆ = ಕಿತ್ತಳೆ, ನಾರಿವಾಳ = ನಾರು

ಶಾಲ್ಯನ್ನ = ಉತ್ತಮ ಅಕ್ಕಿ, ಅನ್ನ, ಓಗರ = ಸುವಾಸನೆ, ಉದಕ = ಸಾರು, ನೀರು,

ಮರುಗ = ಮರುವಕ, ಸುರಭಿ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸುವಾಸನೆಯ ಸಸ್ಯ.

ಮುಡಿವಾಳ = ಪರಿಮಳದ ಒಂದು ಬೇರುಳ್ಳ ಗಿಡ, ಸುವಾಸನೆಯ ಬೇರು,

ವಿಹಂಗ = ಹಕ್ಕಿ. ಅಡಿವಜ್ಜೆ = ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಬಡಪಶು ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು?

2. ಬಡಪಶುವಿನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3. ದೇಶೀಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಪಶು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

4. 'ಜಲಚರಕೇಕೆ ತೆಪ್ಪದ ಹಂಗು?' ಸಾಲನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.

5. 'ವಿಹಂಗಕೇಕೆ ಅಡಿವಜ್ಜೆಯ ಮೆಟ್ಟು?' ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಇ. ಈ ಮುಂದಿನ ವಚನದ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆದು, ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಈಳೆ ನಿಂಬೆ ಮಾವು ಮಾದಲಕೆ

ಹುಳಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?

ಕಬ್ಬು ಬಾಳೆ ಹಲಸು ನಾರಿವಾಳಕ್ಕೆ

ಸಿಹಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?

ಕಳವೆ ರಾಜಾನ್ನ ಶಾಲ್ಯನ್ನಕ್ಕೆ

ಓಗರದ ಉದಕವನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?

ಮರುಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಚ್ಚೆ ಮುಡಿವಾಳಕ್ಕೆ

ಪರಿಮಳದುದಕವನೆರೆದವರಾರಯ್ಯಾ?

ಇಂತೀ ಜಲವು ಒಂದೆ, ನೆಲನು ಒಂದೆ, ಆಕಾಶವು ಒಂದೆ.

ಜಲವು ಹಲವು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಕೂಡಿ

ತನ್ನ ಪರಿಬೇರಾಗಿಹ ಹಾಗೆ,

ಎನ್ನದೇವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನು

ಹಲವು ಜಗಂಗಳ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರ್ದಡೇನು? ತನ್ನ ಪರಿ ಬೇರೆ.

-ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

2. ಕೀರ್ತನೆಗಳು

2 (1) ಉದರ ವೈರಾಗ್ಯವಿದು

– ಪುರಂದರದಾಸರು.

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಉದರ = ಹೊಟ್ಟೆ ಲೇಶ = ಸ್ವಲ್ಪ, ತುಸು.

ಭಕುತಿ = ಭಕ್ತಿ.

ಮಿಂದು = ಮುಳುಗಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ. ಮದ = ಸೊಕ್ಕು ಮತ್ತರ = ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

ಕ್ರೋಧ = ಕೋಪ, ಸಿಟ್ಟು. ಬಿಡಾರ = ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ. ಪ್ರತಿಮೆ = ಮೂರ್ತಿ.

ನೆರಹಿ = ಕೂಡಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿ. ಕರದಲಿ = ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಮೋರೆ = ಮುಖ

ಮೋರೆ = ಆರ್ತನಾದ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದವನ ಕೂಗು. ದಿಟ = ಸತ್ಯ.

ಬೂಟಕತನ = ಸುಳ್ಳು, ನಾಟಕ = ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು, ಡಂಬವ = ಡಂಬಾಚಾರ

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಪುರಂದರದಾಸರ ಪೂರ್ವದ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

2. ಪೂಜಾರಿಯು ಒಳಗೆ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳಾವುವು?

3. 'ಅರಿವೆಯ ಮುಸುಕನು ಮೋರೆಗೆ ಹಾಕಿ' ಎಂಬ ಸಾಲನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

2 (2) ಕುಲಕುಲವೆಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ

— ಕನಕದಾಸರು

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ನೆಲೆ = ಮೂಲ. ನೆಟ್ಟನೆ = ನೇರವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ. ಅಟ್ಟು = ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ.

ಸರ್ವಜ್ಞ = ತಿಳಿದವರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ನೆನೆ = ಸ್ಮರಿಸು.

ಬೊಬ್ಬಳಿ = ನೀರುಗುಳ್ಳೆ, ನೀರಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆ. ಕುಲಜ = ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

1. ಕನಕದಾಸರ ಅಂಕಿತನಾಮವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

2. ಕನಕದಾಸರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

3. 'ಅಟ್ಟು ಉಣ್ಣದ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲ' ಈ ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಇ. ಈ ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತನೆಯ ಭಾಗದ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಜಲವೆ ಸಕಲ ಕುಲಕೆ ತಾಯಲ್ಲವೆ

ಜಲದ ಕುಲವನೇನಾದರೂ ಬಲ್ಲಿರಾ

ಜಲದ ಬೊಬ್ಬಳಿಯಂತೆ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲವೀ ದೇಹ

ನೆಲೆಯನರಿತು ನೀ ನೆನೆಕಂಡ್ಯಾ ಮನುಜ

3. ತತ್ವಪದ

ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣು ಬಾರವ್ವಾ

- ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಸುಗ್ಗಿ = ಬೆಳೆ ಕಟಾವಿನ ಕಾಲ.   ಅಗ್ಗ = ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ.   ಹೊಲ = ಜಮೀನು.

ಒಗ್ಗಿಲಿ = ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಜೊತೆಗೆ   ಹಿಗ್ಗಿಲಿ = ಮಿಷಿಯಿಂದ

ಸಲಗಿ = ಸದರ, ಪರಿಚಯ, ಸಲಿಗೆ, ಅತಿಯಾದ ಮೃದುಸ್ವಭಾವ   ಬಲು = ಬಹಳ.

ಹುಳ್ಳಿ = ಹುರುಳಿ.   ಮಿಕ್ಕಿ = ಉಳಿದ.   ಕಸ = ಕಳೆ.

ಕೋಲಿ = ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡುವಾಗ ಉಳಿಸುವ ಬೆಳೆವುಳಿಕೆ. ತರವು = ಒಳಿತು.

ಕೈಕುಡಗೋಲು = ಬೆಳೆ, ಮೇವು ಕಟಾವು ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ.

ಮನವ = ಮನಸ್ಸನ್ನು.   ಒಗ್ಗಲಿ = ಹೊಂದಿಕೆಯಿಂದ.

ಜೋಕಿರಬೇಕು = ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು.   ಕೊಯ್ಯೋಣ = ಫಸಲು ಕತ್ತರಿಸೋಣ.

ದಣಿಸಿ = ಶ್ರಮದಿಂದ.   ಸಲಗಿಯು : ಜೋಕಿರಬೇಕು = ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು.

ಅಕ್ಕಡಿ = ಸಾಲು, ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗು,   ಏಣಿಸಿ = ಹತ್ತಿ,   ದಣಿಸಿ = ದುಡಿದು.

ಓಲ್ಯಾಡು = ಮಿಷಿ ಪಡುತ್ತಾ,   ಬಹುರಾಗದಿ = ವಿವಿಧ ರಾಗಗಳಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾ.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. 'ಒಗ್ಗಿಲಿ ಕರೆದರೆ ಹಿಗ್ಗಿಲಿ ಹೋಗಿ' ಎಂಬ ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2. ಸುಗ್ಗಿ ಮಾಡೋಣು ಬಾರವ್ವಾ ಎಂಬ ತತ್ವಪದದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಿರುವ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4. ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಎರವಾದೆ = ಇಷ್ಟವಾದೆ. ಹೆರವರಿಗೆ = ಬೇರೆಯವರಿಗೆ
ಬ್ಯಾಸಾಗಿ = ಬೇಸಿಗೆ. ಹೊಳಿ = ಹೊಳೆ, ನದಿ. ಬ್ಯಾಡ = ಬೇಡ.
ಲೇಸ = ಹಿತ, ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಂದಣದ = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. ಮ್ಯಾಲ = ಮೇಲೆ.
ಚವುರ = ಒಂದು ಬಗೆಯ ಬೀಸಣಿಕೆ. ಹಂಗೀನ = ಋಣದ, ಸಹಾಯದ.
ದನಿಯ = ಮಾತಿನ ಸದ್ದು. ಕರಬಂದು = ಕರುವು ಬಂದು. ಕಳುಹಿ = ಕಳುಹಿಸಿ.
ಕಣ್ಣೀಗಿ = ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಸೆಲ್ಲೆದಲೆ = ಸೆಲ್ಲೆಯಿಂದ, ಶಲ್ಯೆಯಿಂದ.
ಕುಡಿಯಂಗ = ಚಿಗುರಿನಂತೆ, ಸದಾ ಹಸಿರಾಗಿರುವಂತೆ.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ನೀರಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವುದು?
2. ಅಪ್ಪ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವುದು?

ಇ. ಈ ಮುಂದಿನ ತ್ರಿಪದಿಯ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಅರಗಿನಂಥ ತಾಯಿ ಮರದಂಥ ಮಕ್ಕಳು
ಕರಗಿದರ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿಳಿತುಪ್ಪ | ದಂಥಾಕಿ
ಕರಗಂಥ ತಾಯಿ ಇರಬೇಕೆ||

ಭಾಗ 3. ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ

3 (1) ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯ : ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ - ಡಿ. ವಿ. ಜಿ.

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಮೇಳವಿಸೆ = ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಜಸವು = ಯಶಸ್ಸು. ವಿಧಿಯದರ = ಅದೃಷ್ಟವು ಅದರ,

ಪೇಳ್ವಂತೆ = ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕುಸಿಯೆ = ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿ, ಮಿಗೆ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅಧಿಕವಾಗಿ.

ಜಟಕಾ ಬಂಡಿ = ಒಂಟಿ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿ. ಮಸಣ = ಸುಡುಗಾಡು

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಋಷಿ ವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ಯಾವುದು ಮೇಳವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕವಿ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ?

2. 'ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗು ದೀನದುರ್ಬಲರಿಗೆ' ಈ ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

ಇ. ಈ ಮುಂದಿನ ಕಗ್ಗದ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಳೆಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರ ಸೊಬಗು |

ಹೊಸಯುಕ್ತಿ ಹಳೆತತ್ವದೊಡಗೂಡೆ ಧರ್ಮ ||

ಋಷಿ ವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲೆ ಮೇಳವಿಸೆ

ಜಸವು ಜನ - ಜೀವನಕೆ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

3 (2) ಪುಟ್ಟ ವಿಧವೆ

– ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಗಲ್ಲ = ತುಟಿಯ ಕೆಳಗಡೆಯ ಭಾಗ. ಮುಗಬೊಟ್ಟು = ಮೂಗುತಿ, ಮೂಗಿನ ಒಂದು ಆಭರಣ, ನತ್ತು.

ಶೋಭನ = ಪ್ರಸ್ತ, ಪ್ರಥಮ ಸಂಭೋಗ. ಚೊಚ್ಚಿಲು, ಚೊಚ್ಚಲು = ಮೊದಲನೆ ಹೆರಿಗೆ, ಮೊದಲು.

ಅಂಗಾರ = ಇದ್ದಲಿ, ಇಂಗಾಲ. ಗೂಗೆ = ಗೂಬೆ. ವೈದಿಕರು = ಪುರೋಹಿತರು. ಕಂಬನಿ = ಕಣ್ಣೀರು.

ಕೊರಲು = ಕೊರಳು, ಕತ್ತು, ಕಂಠ, ಧ್ವನಿ. ಕೋಡು = ಕೊಂಬು.

ಆ. ಈ ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ. .

ತಂದೆ ಹಿಡಿದಿಹ ಹಾದಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ

ಕೂಸು ಹಿಡಿದಿತು, ತಾಯಿಗುಳಿದಿತೇನು?

ಮೈ-ಗೋರಿಯಲಿ ಮಡಗಿ ಜೀವ, ಜೀವನವಾಯ್ತು

ಜೀನುಹುಳ ಉಳಿದಂತೆ ಕಳೆದು ಜೀನು

3 (3) ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿ

– ಕುವೆಂಪು

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಚರೆ = ಭತ್ತದ ಅರಳಿನಂತೆ ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಹಾರಿಸುವ ಸಿಡಿಮದ್ದು. ಲಾಜೆ= ಅರಳು, ಭತ್ತದ ಅರಳು.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾವಗಂ = ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊಗಲರಾಳ್ವಿಕೆಯೋ? ಮೊಗಲರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಆದರೇನು?. ಮುಡಿಯೊಂದನಾಂತೊಡನೆ = ಕಿರಿಟವೊಂದನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ.

ಮೆರವಣಿಗೆಗಾನು= ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ನಾನು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕಾಳಿಗಾನಲ್ಲೆ = ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆನ್ನುವ ಮಾರಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಕುರಿ ನಾನಲ್ಲವೆ?.

ಕುಯ್ಯುರಿಯನೆಂತಂತೆ = ಬಲಿಪಶುವಾದ ಕುರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕತ್ತರಿಸುವರೋ ಹಾಗೆ.

ಗರಗಸದಿಂದ = ಗರಗಸವನ್ನು ಬಳಸಿ.

ಸಿಡಿಮದ್ದಿನಕ್ಷತೆಗೆ = ಅಕ್ಷತೆಯಂತೆ ಸುರಿಯುವ ಸಿಡಿಮದ್ದುಗಳಿಗೆ.

ಸೊರಗಿದೆನ್ನಾಣೆ = ಸೊರಗಿರುವ ನನ್ನ ಆಣೆ

ಮರುಳಾಗೆನೆಂದಿಗೂ = ಮರುಳಾಗಲಾರೆನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ

ಗೊಬ್ಬರವನನುದಿನಂ = ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. 'ಕತ್ತಿ ಪರದೇಶಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನೋವೆ? ನಮ್ಮವರೆ ಹದಹಾಕಿ ತಿವಿದರದು ಹೂವೆ?' ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

2. 'ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶೂರ್ಪನಖಿ ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮರುಳಾಗಬೇಡಿ' ಎನ್ನುವ ಕವಿಯು ಯಾರ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆಣೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ?

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಎಡೆ = ಬೆಳೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ. ಸುಳಿ = ಕುಡಿ, ಚಿಗುರು,

ಚರಗ = ಬೆಳೆ ಪೂಜೆಯಂದು ಭೂಮಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ನೈವೇದ್ಯ.

ಕಣ = ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒಕ್ಕುವ ಸ್ಥಳ.

ಬಣವೆ = ಒಣಗಿದ ಮೇವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ, ಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆ.

ಮುಗ್ಗು = ಬೂಷ್ಟು, ಹಳಸಲು.

ಮಸಾರಿಗೆ = ಕೃಷಿಯ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಗೆ

ಗೊಂಡೆಯಾಗಿ = ಗೊಂಡೆ: ಗೊಂಚಲು, ಗುಚ್ಚ, ತೆನೆ.

ಹಂತಿಯ = ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಸಸ್ಯದಿಂದ ಕಾಳನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದ.

ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡೆ = ಈರುಳ್ಳಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ. ಹಿಟ್ಟಾಗಿ = ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಧಾನ್ಯ ಹುಡಿ.

ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡು = ತಳಮಳಗೊಂಡು. ಅವುಡುಗಚ್ಚಿ = ಕೆಳತುಡಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಚರಗ ಪದದ ಅರ್ಥವೇನು?

2. ಅನ್ನದ ಬೆಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತೆಂದು ಕವಿಯು ಭಾವಿಸಿರುವರು?

3. ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಾಗ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಏನಾಗಬಹುದೆಂದು ಕವಿ ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಾರೆ?

ಇ. ಅನ್ನದ ಋಣ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

3 (5) ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಬರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲ..

— ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

ಅ. ಈ ಮುಂದಿನ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗಗಳ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲ
ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ವಿಧಾನ;
ವಾಯುವೆಂದರೆ ಬರಿ ಹವೆಯೇ ಅಲ್ಲ;
ಉಸಿರದು, ಪಂಚಪ್ರಾಣ.

ಕನ್ನಡವಲ್ಲ ತಿಂಗಳು ನಡೆಸುವ
ಗುಲ್ಲಿನ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು;
ರವಿ ಶಶಿ ತಾರೆಯ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವವದು
ಸರಸತಿ ವೀಣೆಯ ಸೊಲ್ಲು.

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಅಬ್ಬೆ = ತಾಯಿ.

ಗ್ಯಾನ = ಚಿತ್ತ.

ಕದ = ಬಾಗಿಲು.

ಮಿಗ = ಮಿಕ, ಹಂದಿ.

ಅಗಳಿ = ಚಿಲಕ.

ಎವ್ವ = ಅವ್ವ.

ಯಕ್ಷ = ಯಕ್ಷ ಸ್ತ್ರೀ, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗ.

ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ = ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ.

ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನೇರಿ = ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಜಲಮೃಗವನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು.

ಆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನೇರಿ ಹೋದಾ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕರುವಿನ ಹೆಸರೇನು.

2. ಲಕ್ಕಬ್ಬೆಯ ಮಗನ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

3. ಕರು ಕಪಿಲೆಯು ಕೊಟ್ಟ ಶಕುನವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

4. ಲಕ್ಕಬ್ಬೆಯ ಸ್ವಪ್ನದಲಿ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೇಗಿದ್ದರು ವಿವರಿಸಿ.

5. ಮಗನು ಯಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಲಕ್ಕಬ್ಬೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

3 (7) ನನ್ನ ಕವನ

- ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ಅ. ಈ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ

ಬಂಡಾಯದ = ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ, ದಂಗೆ ಎದ್ದ
ನಿರಾಭರಣೆ = ಆಭರಣ ಧರಿಸಿರದ ಸುಂದರಿ
ಕಂಗೆಟ್ಟವರಿಗೆ = ಗಾಬರಿಯಾದವರಿಗೆ, ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಂಡವರಿಗೆ
ನಾನಾಡಿದ = ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ

ಆ. ಈ ಮುಂದಿನ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕಂಗೆಟ್ಟವರಿಗೆ
ಕಂಡ ದಾರಿ ಕವನ
ನಡುರಾತ್ರಿಯಲಿ ನಡುಗುವ ಜನತೆಗೆ
ಧೈರ್ಯ ಕೊಡುವ ಕವನ

ಭಾಗ 4. ಕಥೆಗಳು

ಕಥೆ 1 ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ

– ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾನಾಯಕ್

ಅ. ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಗರೀಬ = ಬಡತನ.

ಪಚಗರಿ = ಹರಡಿ.

ಮರೆ = ಮರಿ.

ತಾಂಬಾಣ = ತಾಂಬಾಣೆ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ.

ಗಂಗಳ = ಊಟ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ತಟ್ಟೆ.

ತಲಬು = ಚಟ.

ಓಸು = ಒಟ್ಟು.

ಅಣತಿ = ಆಜ್ಞೆ.

ಯೋಕ್ತೆ = ಯೋಗ್ಯತೆ.

ಪಾವ್ಲ = ಪಾವನ.

ಕ್ವಾ = ತೆಗೆದುಕೋ.

ಅರಿವೆ = ಬಟ್ಟೆ.

ಮಜಬೂತ್ = ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ.

ಜುಲೈ = ಒತ್ತಾಯ.

ಲುಕ್ಸಾನು = ನಷ್ಟ.

ಗುಡ್ಲಾಗೆ = ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ.

ಸೋಗೆಮನೆ = ಸೋಗೆ ಹುಲ್ಲು ಅಥವಾ ತೆಂಗಿನ ಗರಿ ಅಥವಾ ಅಡಿಕೆ ಗರಿಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಾವಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನೆ.

ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪಡಿ = ಮಳೆಯಿಂದ ನೆನೆದುಹೋದ ಮೈ.

ಉಣ್ಣೆ = ಊಟ ಮಾಡಿರಿ.

ಕೈಗಡ = ಸಾಲ.

ಆ. ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬಲಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಾಗಿರುವ ಹಬ್ಬ, ದೇವರು ಮತ್ತು ಬದುಕುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ.

ಅ. ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ರಾಜನಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನದಿಂದ ಮಾಡಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?
2. ಯಾರ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ರಾಜನಿಗೆ ಶಾಪವಾಯಿತು?
3. ಮಾತನಾಡುವ ಗಿಳಿ ಯಾರ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಬಂತು?
4. ಮಂತ್ರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದದ್ದು ಹೇಗೆ?
5. ನಿನ್ನ ಈ ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು? ಎಂದು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು?
6. ಔಷಧಿ ನೀಡುವವರ ಮೇಲೆ ರಾಜನು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು?
7. ರಾಜನು ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಚೆ ಕಳಿಸೆಂದ ವಿಷಯ ಮಂತ್ರಿ ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಏನಾಯಿತು?
8. ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜನಿಗೆ ಗೌರವ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?
9. ರಾಜನಲ್ಲಿ ಭಯ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಯಾವುದು?

10. ರಾಜ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಬೇಕಾಯಿತು?

11. ರಾಜ ಕಮ್ಮಾರರಿಂದ ಏನನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದ?

12. ರಾಜ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಆದದ್ದೇನು?

13. ಕೀಟ ಸ್ವರ್ಣ ಪಡೆದ ಹೂಗಳು ಏನಾದವು?

14. ರಾಜನಿಗೆ ಮರಗಿಡಗಳ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಮನವರಿಕೆಯಾದದ್ದು ಏನು?

15. ರಾಜ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

ಆ. ಎಂಟು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೀರಿರುವಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ರಾಜನಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನದಿಂದ ಮಾಡಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?

2. ರಾಜ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದೆಂದನು? ಮತ್ತು ಹೇಗೆ?

3. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾತ್ರ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ನಿಜಸ್ವರೂಪ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

5. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಕಥೆ ಸೂಚಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ.

6. ರಾಜನ ಆರನೆಯ ಹುಣ್ಣು ವಾಸಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

7. ಕಥೆಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಮನುಷ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ.

8. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರ ಬೆತ್ತ ಮತ್ತು ಗಿಳಿ ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತವೆ ವಿವರಿಸಿ.